

Vážení spoluobčania,

písané slovo má aj v dnešnej digitálnej dobe, ktorú v súčasnosti žijeme svoju dôležitosť a ponúka čitateľom všetkých vekových kategórií možnosť získať nové informácie tradičnou formou, tak, ako boli doteraz ponúkané celé desaťročia či storočia.

Trendom súčasnosti je zdieľanie informácií na webových stránkach, ku ktorej majú prirodzene bližšie čitatelia mladšej generácie. Aktívne sme hľadali spôsob, ako zabezpečiť Vašu informovanosť a preto sme sa rozhodli vydávať občastník, ktorý sa dostane do rúk každého nášho občana obce Perín, Chým a Vyšný Lánec.

Členovia orgánov obce, starosta a poslanci Obecného zastupiteľstva jednohlasne podporili vydávanie obecných novín, ktorých cieľom bude sprostredkovať informácie verejné, kultúrne, spoločenské, cirkevné, informácie o športovom živote a v neposlednom rade

o škôlke, škole a vzdelávaní a tým zabezpečiť informovanosť našich spoluobčanov. Obecné noviny pre ich dostupnosť, transparentnosť považujú členovia obecného zastupiteľstva za najväčší potenciál pri sprostredkovaní informácií obyvateľov všetkých vekových kategórií.

Obecné noviny budú vydávané formou občastníka t. j. 3 až 4 čísla za rok, ktoré budú bezplatne doručené do každej domácnosti.

Ctení spoluobčania, veríme, že pri čítaní Obecného spravodaja získate komplexný prehľad o dianí v našich obciach a že sa na každé nové vydanie budete tešiť.

Želáme Vám príjemné chvíle pri ich čítaní.

S úctou, starosta obce Ing. Roland Vinter a za redakciu Obecného spravodaja Ing. Gabriel Vinter.

A falusi Önkormányzat tagjai, a polgármester és a képviselők egyhangúan a Falusi Hírlap kiadása mellett szavaztak, azzal a céllal, hogy a lakosok információhoz jussanak az aktuális történekekről, kulturális, egyházi és sporteseményekről és nem utolsósorban az iskola és óvoda működéséről. A Falusi Hírlapot látjuk a leghatékonyabb kommunikációs módszernek. Elérhetősége és áttekinthetősége segít nekünk abban, hogy a lehető legtöbb információ eljusson a lakosság különböző korcsoportjaihoz.

A Falusi Hírlap alkalmi jelleggel fog megjelenni, 3 vagy 4 kiadványban évente és ingyenesen kerül kézbesítésre mindhárom falu összes háztartásba.

Kedves Falubeliek, Bízunk abban, hogy a Falusi Hírlap olvasása hozzásegíti Önöket ahhoz, hogy komplex képet kapjanak falvaink történeiseiről és ugyanakkor reméljük, hogy minden új hírlap megjelenését örömmel fogadják majd.

Kívánunk Önöknek sok kellemes a Falusi Hírlap olvasásával töltött percet.

Tisztelettel a polgármester Ing. Roland Vinter és a Falusi Hírlap szerkesztőségé nevében Ing. Gabriel Vinter.

Fordítás: Ing. Eva Petriková

Foto: Ing. Patrik Vinter 12.12.2022

Tisztelt Lakosok,

Az írott szónak a mai digitális világban is megvan a maga fontos helye. Lehetőséget ad az olvasónak, bármely korcsoport tagja is legyen, hogy információhoz jusson egy már évtizedeken sőt évszázadokon át használt tradicionális módon.

A mai kor trendje, hogy az információk zöme a weboldalakon keresztül jut el a célközönséghez, ez természetesen a fiatalabb generációkhoz áll közelebb. Ezért is kerestük annak a módját, hogyan tudnánk eljuttatni Önökhöz az aktuális információkat. Egy alkalmi jelleggel kiadott hírlap mellett döntöttünk, melyet Perény, Hím és Felsőlánec összes lakosa kézhez kap majd.

Milí občania obce Perín, Chym a Vyšný Lánec

Dovoľte mi, aby som sa v prvom rade poďakoval vám milí voliči, ktorí ste 29. októbra 2022 prišli voliť v tak hojnom počte a prejavili tak svoju slobodnú vôľu a spolupatričnosť k svojej obci.

Veľká vďaka patrí predsedom a všetkým členom volebných komisií, pracovníkom obecného úradu, za bezstarostný priebeh volieb starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva.

Som veľmi rád, že ste ma podporili v mojom rozhodnutí kandidovať na post starostu obce a prišli mi aj osobne dať svoj hlas. Vďaka vám som mohol zložiť slávnostný sľub starostu obce. Môžem tak pokračovať a zároveň aj začať novú éru v práci v prospech obcí a plnení svojich predvolebných predsavzatí. Veľmi si vážim vašu podporu. Chcem poďakovať, že pozitívne fungovanie našej obce vidím v prvom rade len v spolupráci s našimi

novozvolenými poslancami obecného zastupiteľstva. V tejto súvislosti im úprimne z celého srdca blahoželám k ich zvoleniu a teším sa na našu spoločnú spoluprácu.

Čaká nás určite náročné a zložité obdobie. Prejavenú dôveru, vzájomné rešpektovanie sa navzájom a ochotu vypočuť si názor každého z vás, by som rád preniesol aj do našich spoločných pracovných stretnutí. Pevne verím, že aj vo vás – milí naši občania, nájdeme vzájomné pochopenie a podporu pri správaní vecí verejných. Mojim zámerom je starať sa a pomáhať. Ľudí spájať a nie rozdeľovať.

Ďakujem vám ešte raz za prejavenú dôveru. Spoločne s poslancami obecného zastupiteľstva sa pokúsime urobiť všetko preto, aby sme vás nesklamali a aby ste na nás mohli byť hrdí.

Ďakujem.

Ing. Roland Vinter

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves Perény-Hím és Felsőlánc polgárai!

Engedjék meg, hogy mindenekelőtt megköszönjem a kedves választó polgároknak, hogy október 29-én ilyen nagy számban eljöttök szavazni és ezzel megmutattátok akaratukat és a falujokhoz tartozásukat. Köszönet a választási bizottságok elnökeinek és minden tagjának, az önkormányzati választás gondtalan lebonyolításáért. Nagyon örülök, hogy támogattak abban a döntésemben, hogy elinduljak a község polgármesteri hivataláért, és személyesen eljöttök szavazni rám. Önöknek köszönöm, hogy letehettem a polgármester ünnepélyes esküjét. Így szeretném folytatni, és új korszakot kezdeni az önkormányzat érdekében és a választás előtti ígéretem teljesítésében. Szilárd meggyőződésem, hogy életemben továbbra is olyan szavak fognak vezérelni, mint a becsület, a lelkiismeret, a kötelességek, és a közösség érdekeinek védelme. Nagyon hálás vagyok az önök támogatásáért. Szeretném leszögezni, hogy községünk pozitív működését

elsősorban csak az újonnan megválasztott önkormányzati képviselőinkkel való együttműködésben látom. Ezzel összefüggésben szívből gratulálok a képviselőknek, és várom közös együttműködésünket.

Tudatában vagyok, hogy nehéz időszak előtt állunk. A bizalmat, a kölcsönös tiszteletet, és az Önök véleményét a képviselői gyűléseken megbeszéljük. Meggyőződésem, hogy Önökben – kedves polgáraink, megtaláljuk a kölcsönös megértést és támogatást a közügyek intézésében.

A szándékom a gondoskodás, és a segítség. Egyesíteni szeretném az embereket, nem pedig szétszítani. Még egyszer köszönöm a bizalmukat. Az önkormányzat képviselői testület tagjaival, közösen igyekezni fogunk mindent megtenni, hogy ne okozunk csalódást, és büszkéek legyenek ránk.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Ing. Roland Vinter

Perény-Hím Önkormányzatának alapító ülésé

Perény-Hím község Önkormányzatának első alapító ülésére 2022 november 28.-án 17 órakor került sor a Perényi községi hivatal dísztermében. A program keretén belül letette az esküt az újonnan választott polgármester, Ing. Roland Vinter és átvette a hivatalát befejező polgármester MVDr. Ladislav Molnár kezéből az insignumot és egyben az alapító ülés vezetését. Ezzel a gesztussal hivatalosan megkezdte polgármesteri működését. Az új polgármester első beszéde után letette az esküt a 9 újonnan választott képviselő is:

- Perény község nevében: Alžbeta Lichvárová, Miroslav Lochman, Ing. Miroslav Podžuban, Ludmila Révészová, Ing. Gabriel Vinter
- Hím község nevében: Karol Kočíš, Ing. Dávid Krózser
- Felsőlánc község nevében: Beáta Karaffová, Vojtech Kerekeš

Az új polgármesternek és a képviselőknél kívánunk sok sikert, és főként falvaink javát eleségitől döntéseket.

Szerkesztette: Ing. Gabriel Vinter

Fotó: Gabriel Vinter

Fordítás: Ing. Eva Petriková

Starosta obce s novozvolenými poslancami: zľava Miroslav Lochman, Karol Kočíš, Ludmila Révészová, Alžbeta Lichvárová, Ing. Gabriel Vinter – zástupca starostu obce, Ing. Roland Vinter – starosta, Vojtech Kerekeš, Beáta Karaffová, Ing. Dávid Krózser, Ing. Miroslav Podžuban.

Polgármester és az újonnan választott képviselők: balról Miroslav Lochman, Karol Kočíš, Ludmila Révészová, Alžbeta Lichvárová, Ing. Gabriel Vinter – polgármester helyettes, Ing. Roland Vinter – polgármester, Vojtech Kerekeš, Beáta Karaffová, Ing. Dávid Krózser, Ing. Miroslav Podžuban.

Ustanovujúce zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Perín-Chym

Dňa 28.11.2022 sa o 17:00 hodine uskutočnilo 1. riadne ustanovujúce zasadnutie Obecného zastupiteľstva. V rámci programu zložil slub novozvolený starosta Ing. Roland Vinter a prevzal z rúk dosluhujúceho starostu MVDr. Ladislava Molnára insigne a zároveň aj vedenie ustanovujúceho zasadnutia, čím oficiálne prevzal vedenie obce a nastúpil do úradu na post starostu. Po príhovore nového starostu zložilo slub aj deväť novozvolených poslancov:

- za obec Perín: Alžbeta Lichvárová, Miroslav Lochman, Ing. Miroslav Podžuban, Ludmila Révesová, Ing. Gabriel Vinter
- za obec Chym: Karol Kočíš, Ing. Dávid Krózser
- za obec Vyšný Lanec: Beáta Karaffová, Vojtech Kerekeš

Novozvolenému starostovi a poslancom želáme veľa úspechov a správnych rozhodnutí v prospech našej obce.

Autor: Ing. Gabriel Vinter

Foto: Gabriel Vinter

Novozvolený starosta Ing. Roland Vinter oficiálne preberá vedenie obce od dosluhujúceho starostu MVDr. Ladislava Molnára, PhD.

Az újonnan választott polgármester Ing. Roland Vinter hivatalosan átveszi a falu irányítását MVDr. Ladislav Molnár volt polgármestertől.

Materská škola v Períne

Milí čitatelia,

takto to vyzeralo v našej škôlke pred Vianocami. Všade bolo cítiť perníkové korenie. Pomaličky, ale isto nám pripomenuli príchod vianočných sviatkov. K predvianočnému obdobiu patrí aj pečenie sladkých dobrôt. Detská fantázia nepozná hraníc. Aj preto sme v našej škôlke jedno spoločné popoludnie venovali pečeniu a zdobeniu perníkov. Pre všetky detičky to bolo príjemným spestrením ich detského života. Nevynechali sme ani zdobenie vianočných stromčekov. Stromčeky sme krásne ozdobili.

Krabica plná lásky

Škôlka sa spoločne s deťmi a rodičmi zapojila do charitatívneho projektu – Krabica plná lásky. Cieľom tohto projektu je potešiť nám neznámeho seniora žijúceho v zariadení pre seniorov, alebo osamelo vo vlastnej domácnosti. Ďakujeme všetkým, ktorí potešili darčekom osamelých seniorov.

Autor a foto: Bc. Katarína Nigutová – riaditeľka MŠ

Kedves Olvasóink,

Elérkezett a Karácsony előtti időszak az óvodánkban is. Mindenhol a mézeskalács illata terjengett, ami lassan a Karácsonyi ünnepek eljövettét jelezte. Ehhez az időszakhoz hozzátartoznak a finom sütemények. Ezt kihasználva, egy kellemes délutánt töltöttünk el a gyerekekkel mézeskalácsok

sütésével és díszítésével. A gyerekek nagyon élvezték és a fantáziájuk nem ismert határokat. A karácsonyfa díszítés már csak kedves ráadásnak minősült.

Egy doboz telis-tele szeretettel

Az óvoda, együtt a gyermekekkel és szüléikkel bekapcsolódott a „Krabica plná lásky” jótékonyági akcióba. Ennek keretén belül, egy álltalunk nem ismert öregotthonban lakó, vagy egyedül élő idős embernek örömet szerezhetünk, egy álltalunk összeállított ajándékcsmaggal. Ezúton szeretnénk megköszönni mindenkinek, aki részt vett ebben és megörvendeztetett egy magányos idős embert.

Szerkesztette: Bc. Katarína Nigutová – a Perényi óvoda igazgatónöje
Fordítás: Ing. Eva Petriková

Základná škola v Períne

Vážení čitatelia,

pani riaditeľka Mgr. Blanka Vinterová nám predstaví aktivity Základnej školy v Períne v prvom polroku školského roka 2022/2023:

Sme malá nepnoorganizovaná základná škola, vzdelávame žiakov od prvého do štvrtého ročníka. Aj napriek tomu sa na našej škole organizujú rôzne akcie. Napr. Týždeň zdravej výživy, vystúpenie na Deň dôchodcov, vyrezávanie tekvic žiakov s rodičmi, Halloween v Školskom klube detí. Žiaci 3. a 4. ročníka navštívili Planetárium v Košiciach a štvrtáci cez jarne prázdniny pripravili prírodovedné projekty na tému Planéty.

V novembri sa žiaci 2. až 4. ročníka

zúčastnili informatickej súťaže – iBobor, kde máme 3 úspešných riešiteľov. V decembri sa tretiaci a štvrtáci zúčastnili matematickej súťaže – Pytagoriáda, kde máme úspešných 3 tretiakov a 5 štvrtákov. Títo žiaci postupujú do Okresného kola, kde nás budú v marci reprezentovať. V decembri sme v spolupráci s Centrom voľného času v Košiciach pripravili pre deti z Materskej školy a žiakov zo Základnej školy v sále Kultúrneho domu v Períne Mikuláša. Deti si zasúťažili, zatancovali a nakoniec dostali balíčky od Mikuláša. So starým rokom sme sa rozlúčili na Vianočnej besiedke, ktorá sa opäť konala v sále Kultúrneho domu v Períne. Všetci pedagogickí zamestnanci školy so

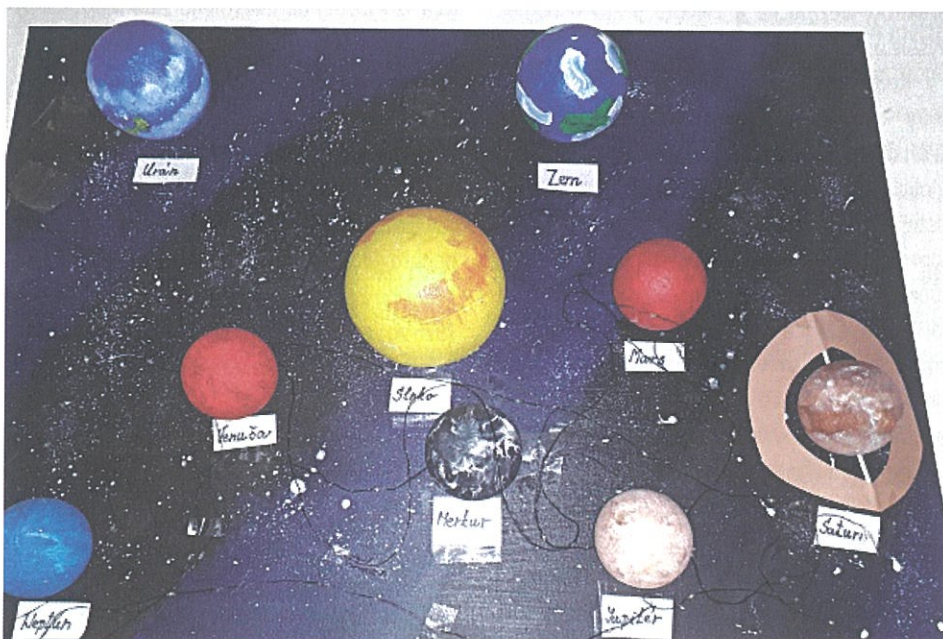
žiakmi nacvičili program poskladaný z básni, piesní, tanca a scénok nielen pre rodičov, ale aj pre starých rodičov, Na záver rodičia dostali darčeky, ktoré vyrobili deti (vlastnoručne urobené ozdoby na vianočný stromček a perníky, ktoré urobili v škole spolu s pani vychovávateľkami).

Nezabudli sme ani na dobročinné aktivity, zapojili sme sa do zbierky Biela pastelka a podporili sme aj Útulok v Haniske pri Košiciach v spolupráci s Centrom voľného času Košice. Všetkým ktorí prispeli do zbierok srdečne ďakujeme.

Autor: Mgr. Blanka Vinterová

Úprava: Ing. Gabriel Vinter

Zdroje obrázkov: EduPage.org, Internet

Tisztelt Olvasóink,

Mgr. Blanka Vinterová a Perényi Általános Iskola igazgatónöje a 2022/2023-as iskolaév első félévének tevékenységeivel szeretné Önöket megismertetni:

Kis létszámú, nem teljes szervezettségű általános iskola vagyunk, elsőől negyedik évfolyamig oktatunk diákokat. Iskolánk ennek ellenére különféle rendezvényeket szervez, mint például az Egészséges táplálkozás hete, nyugdíjas napi fellépés, tóklámpás faragás, amelyen a diákok és szüleik együtt vehettek részt, Halloween az Iskolai gyermek klubban. A harmadik és negyedik osztályos diákok a kassai Planetáriumba látogattak, a negyedik osztályosok pedig a tavaszi szünetben „Bolygók” témakörben készítettek természetudományi projekteket.

Novemberben a másodiktól negyedik

évfolyamig tanuló diákok részt vettek az „iBobor” informatikai versenyen, ahol 3 diák helyezést ért el. Decemberben a harmadikosok és a negyedikesek a „Pitagorás” matematikai versenyen vettek részt, ahol 3 harmadikos és 5 negyedikes volt eredményes. Ezek a diákok továbbjutnak a kerületi fordulóra, ahol márciusban képviselnek majd bennünket. Decemberben a Kassai Szabadidőközponttal együttműködve Mikulási ünnepséget készítettünk az óvodások és általános iskolások számára a Perényi Művelődési Ház dísztermében. A gyerekek versenyeztek, táncoltak és végül a Mikulástól csomagot is kaptak. A karácsonyi ünnepségen búcsúztattuk az évet, amelyet ismét a Perényi Művelődési Ház dísztermében tartottunk. Az iskola tanárai a diákokkal egy verses, dalos, táncos összeállítással kedveskedtek a szülőknek és a nagyszülőknek.

A végén a szülőket meglepték, a gyerekek által készített karácsonyfadíszekkel és mézeskaláccsal.

Nem feledkeztünk meg a jótékonykodásról sem, részt vettünk a „Biela pastelka” gyűjtésben és a Kassai Szabadidőközponttal együttműködve támogattuk a Kassa melletti haniskai állatmenhelyet is. Köszönetünket szeretnénk kinyilvánítani mindenkinek, aki a gyűjtésekhez bármilyen módon hozzájárult.

Fordítás: Ing. Eva Petriková,

Ing. Gabriel Vinter

BIELA PASTELKA

Krátky príbeh dvoch perínskych „zbojníkov“

Kriminalita v dejinách ľudstva bola prítomná neustále. Vždy sa našli ľudia, ktorí konali nad povolený rámec platných zákonov krajiny. Inak tomu nebolo ani v obci Perín-Chym.

V našom článku si stručne predstavíme osudy dvoch perínskych „zbojníkov,“ ktorí žili a „pôsobili“ v Períne v 19. storočí. Volali sa Pavol a Jozef Petro. Rodení Perínčania a súrodenci zároveň, sa stali obávanými zločincami v celom okolí. Pre svoju zlú povest, agresívne správanie, smelosť a do istej miery aj fyzické parametre, vyvolávali v ľuďoch strach.

Pavol Petro sa narodil v roku 1825. Jeho brat Jozef o päť rokov neskôr, v roku 1830. Obaja vyrastali v mnohohodnej rímskokatolíckej rodine. Spolu mali až 10 súrodencov (z toho 7 sestier, 3 bratov), čo pre danú dobu nebolo nič nevydané. Zaujímavý je však vekový rozdiel medzi prvorodeným synom Jánom (1802) a najmladším zo súrodencov, spomínaným Jozefom (1830), ktorý bol až priepastných 28 rokov. Hlava rodiny, otec Michal Petro, taktiež rodený Perínčan, patril k stredne majetným gazdom s vlastným domom a trochou pôdy. O výchovu detí a domácnosť sa starala matka Alžbeta, rodená Magyar. Po sobáši Pavla Petra s Perínčankou Máriou Hartman v roku 1845 sa rodina Petrovcov, žijúca na spoločnej porte začala rýchlo rozrastať. Mladému páru sa rodili deti radom. Medzi rokmi 1848-1870 dovedna 12, z ktorých sa štyri nedožili dospelosti.

„Kriminálna kariéra“ bratov Petrovcov začala v druhej polovici 40. rokov 19. storočia a podľa dostupných archívnych prameňov vyvrcholila krvavým incidentom, ktorý sa odohral 29. mája 1851 v perínskej „Malej krčme.“ Pavol spoločne s Jozefom Petrom, dozaista podgurážený alkoholom, napadli a ťažko poranili Jána Puskása, panského hájnika v službách statkára a najväčšieho pozemkového vlastníka Perína, grófa Emanuela Péchyho. Perínsky richtár Juraj Kováts spolu s miestnym sudcom Andrejom Keresesom už na druhý deň upovedomili listom hlavného slúžneho vo Veľkej Ide a vylíčili mu celý incident takto: „Synovia Michala Petra z vyšného konca, Pali a Józsi Petro dňa 29. mája okolo deviatej večer v Malej krčme vykonali strašlivú vraždu; Jána Puskása, hájnika milostivého grófa Emanuela Péchyho, nielenže zbili, ale aj dosekali ako vola,

jeden s fokošom a druhý sekerou; [Puskás] teraz leží polomŕtvy.“ Pokus richtára a sudcu o zadržanie agresívnych bratov skončil ešte v ten deň fiaskom. Starší Pavol ich so sekerou v ruke doslova odohnal pred rodičovského domu, pričom sa im vyhrážal zabitím. Predstavenstvo obce bolo prakticky bezmocné a žiadalo preto o pomoc vyššie úradné inštalácie.

Krvavý incident z roku 1851 rozhodne nebol prvý, ktorý mali problémoví bratia na rováši. O ich dlhodobu zlej povesti vedel prakticky každý v obci, čo sa odzrkadľuje aj vo vyššie citovanom liste: „Títo sa vôbec nehodlajú polepšiť, (...) v celom okolí sa nenájdu tak zlé, hrešiace, vraždiace, lúpežiacie a nebojácne chlapčiská ako sú títo dvaja; už dva razy ich odvádzali žandári v putách, no títo sa im len vysmievali a vyhrážali, (...)“ Dobové dokumenty dokonca prezrádzajú, že Pavol Petro sa pred inkriminovanou udalosťou dostal na slobodu z košického áreštu len pred časom.

Niekoľko dní po útoku sa pokúsili zadržať bratov Petrovcov žandári zo susedného Tornyosnémeti, bezúspešne. Zakaždým, keď sa priblížila žandárska patrôla, vždy sa našiel ktosi z mnohohodnej rodiny, kto ich včas upovedomil, aby mali dostatok času na útek.

Prípado dolapenia bratov Petrovcov sa vliekol. Ich zatknutie súril už samotný župan Abovsko-Turnianskej župy, ba čo viac, priamo obviňoval vedenie obce z nemohúcnosti, ba i tichej podpory oboch zločincov, ktorí „bez akýchkoľvek starostí navštevujú obecné hostince.“ V ostro formulovanom liste z 22. júla 1851 hrozil hlavnému slúžnemu vo Veľkej Ide osobným postihom a obci Perín finančným trestom vo výške 200 forintov ak do ôsmich dní nebudú bratia Pavol a Jozef zadržaní. Až uvedený nátlak a koordinovaná súčinnosť viacerých žandárskych staníc z územia župy slávila úspech. Obaja bratia sa v roku 1852 ocitli za mrežami košickej väznice. Kým však k tomu došlo, Jozefovi sa dokázateľne podarilo v spolupráci s ďalším Perínčanom, Jozefom Rikom ukradnúť na Vianoce roku 1851 tri gbely obilia (cca 124 litrov) od miestneho žida Mojzesa Salamona a v januári 1852 oženiť Máriou, rod. Bőr.

Pavol a Jozef vo väzení dlho nepobudli. O Jozefovi vieme, že už na jar 1853 bol na slobode, keďže perínsky panský správca grófa Péchyho sa naňho sťažoval za napadnutie majerských želiarov, za hanlivé urážanie perínskeho farára a za poburovanie Perínčanov k rebélii. Jozef Petro mal s Máriou Bőr dovedna sedem detí; zomrel v roku 1876 vo veku 45 rokov. O Pavlovi sú pramene skúpejšie. Vieme však, že svoj život dožil vo svojom rodisku.

Vo vyššie načrtnutých zločinoch bratov Petrovcov možno nájsť jeden spoločný faktor a to veľkú nenávisť voči najväčšiemu majetkovému vlastníkovi Perína a bývalému zemepánovi Emanuelovi Péchymu, ktorá sa prejavovala predovšetkým fyzickými útokmi na grófových podriađených (sluhov, želiarov atď.).

Mgr. Tomáš Ondrejšík

Centrum Perína v druhej polovici 19. storočia / Perényi közpöntjának látképe a 19. század második felében. Zdroj: História obcí Perín, Chym a Vyšný Lánec, 2018.

Két perényi „betyár” rövid története

Az emberiség történetében mindig jelen volt a bűnözés. Szinte minden korszakban akadtak olyanok, akik fittyet hánytak az adott ország törvényeire. Nem volt ez másként Perény-Hímben sem.

Cikkünkben két perényi „betyár” rövid történetét mutatjuk be. Mindketten a 19. században éltek és „tevékenykedtek.” A nevük Petro Pál és József. A perényi születésű testvérpáros koruk rettegett bűnözői közé tartoztak az egész környéken. Rossz hírnevük, agresszív viselkedésük, vakmerőségük, valamint bizonyos mértékig megtermett testalkatuk is félelmet keltett az emberekből.

Petro Pál 1825-ben született, József öt évvel később, 1830-ban. Sokgyermekes római katolikus családban nevelkedtek. Összesen 10 testvérük volt (ebből 7 lány és 3 fiútestvér) ami persze az adott korszakban gyakori volt. Az viszont szembeötlő, hogy az elsőszülött János (1802) és a legfiatalabb testvér, a már említett József (1830) között 28 évnyi különbség volt. Apjuk a család feje, a szintén perényi születésű felső Petro Mihály, a közepes vagyoniú gazdák sorába tartozott, aki saját telekkel, házzal és kisebb földbirtokkal is rendelkezett. A gyermekek neveléséről és a háztartás fenntartásában anyjuk Magyar Erzsébet gondoskodott. Miután Petro Pál 1845-ben házasságot kötött Hartman Máriával, a közös háztartásban élő Petro család tagjainak száma rohamos növekedésnek indult. Az ifjú párnak egymás után születtek meg gyermekeik; 1848 és 1870 között összesen 12, ebből négy nem élte meg a felnőttkort.

A Petro fivérek „bűnözői karrierje” feltehetően az 1840-es évek második felében kezdődött és a rendelkezésre álló levéltári források szerint egy véres incidensben csúcsosodott ki, amely 1851 május 29-én történt a perényi „Kis korcsmában.” Ekkor Petro Pál Józseffel karöltve és határozottan alkoholtól fűtve, megtámadta és súlyosan megsebesítette Puskás János uradalmi erdőkerülőt, aki gróf Péchy Emánuel, Perény legnagyobb

földbirtokosának a szolgálatában volt. Kovács György, Perény falubírája és Kerekes András törvénybíró másnap levélben értesítette a nagyidai főszolgabíró, akivel a következőképpen írták le az eseményt: „Folyó hó. 29-én, mint egy 9 óra tájban este a Kis Korcsmába rettenetes gyilkosságot követte el a felső Petro Mihály fiai Petro Pali és Józsi. A méltóságos gróf Péchy Emánuel úr erdei kerülőjét, Puskás Jánost nem csak hogy megverték, de mint a marhát, az egyik fokossal, másik fejsze élével vagdalták össze; [Puskás] felig meghalva fekszik (...)”

A falu előjáróságának kísérlete az agresszív testvérpáros letartóztatására még aznap kudarcra végződött. Pál szó szerint fejszével a kezében kergette el a falubíró, aki kísérletét a szülői ház előtt, miközben azzal fenyegetőzött, hogy megöli őket. A falu egy magában gyakorlatilag tehetetlen volt, ezért a hatóságokhoz fordult segítségért.

Az 1851-es véres összetűzés minden bizonnyal nem az első volt, amit a bajkeverő fivérek számlájára volt írható. A faluban gyakorlatilag mindenki ismerte őket rossz hírnevük miatt, amit az alábbi levél is tükröz: „ (...) az nem az első próbáljuk, mert azok nem mívelnek egyebet, olyanok, hogy azok teljességgel jobbulni nem akarnak, (...) olyan két rossz fiú ezen a kerületen nincsen mint azok, káromkodó, gyilkos és lopó, félni senkitől sem félnek, már két ízben a zsandárok el is vitték őket, de ezek csak kinevették és fenyegették őket.” A korabeli forrásokból az is kiderül, hogy Petro Pál csak valamivel az inkriminált eset előtt szabadult a kassai börtönből.

Néhány nappal a támadás után a szomszédos Tornynosnémeti csendőrei megpróbálták letartóztatni a Petro fivérek, sikertelenül. Valahányszor egy csendőrről

közeledett, mindig akadt valaki a népes Petro családból, aki időben értesítette őket, így mindig elegendő idejük maradt a menekülésre. A két testvér elfogatásának ügye elhúzódt. Rács mögé kerülésüket maga Abaúj-Torna vármegye főispánja is sürgette, mi több, magát a község vezetését azzal vádolta, hogy tétlenül nézi és védi a két bűnözőt, akik „a községbeli korcsmákat minden tartózkodás nélkül látogatják.” A megyefőnök az 1851. július 22-én kelt levelében a nagyidai szolgabíró személyi büntetéssel, Perényt pedig 200 forint pénzbüntetéssel fenyegette meg, ha nyolc napon belül nem tartóztatják le Petro Pált és fivérét, Józsefet. Végül a nyomásgyakorlás és több megyei csendőrállomás összehangolt együttműködése hozta meg a várva várt sikert. 1852-ben már a kassai börtön falai mögött raboskodott a két „betyár.” Mielőtt azonban erre sor kerül volna, Józsefnek egy másik perényi cinkosával, Rikk Józseffel együttműködve sikerült 1851 karácsonyán három köböl gabonát (kb. 124 liter) lopnia egy helyi zsidótól, Salamon Mózesztől és 1852 januárjában feleségül vennie a húsz éves Bőr Máriát.

A két „jómadár” nem töltött sok időt a rácsok mögött. Józsefről tudjuk, hogy 1853 tavaszán már szabadlábon volt, mivel gróf Péchy perényi uradalmi intézője panaszt emelt ellene amiért megtámadta az urasági major zselléreit, továbbá sértegetni merészelte a perényi papot és új rebellióra buzdította a perényieket. Józsefnek, aki 1876-ban hunyt el 45 évesen, felesége Bőr Mária hét gyermeket szült. A Pálról szóló korabeli források szűkösebbek, azt azonban tudjuk, hogy szülőhelyén élte le életét.

A Petro fivérek fentebb vázolt büntetteiben van egy közös tényező. Ez pedig nem más mint a Perény legnagyobb föltulajdonosa, Péchy Emánuel iránti ellenszenvük, ami főképp a gróf alárendeltjei (alkalmazottak, zsellérek) ellen elkövetett testi bántalmazásokra vezethető vissza.

Fordítás: Mgr. Ondrejšík Tamás

Mikulášske popoludnie v Chyme

11.12.2022

Sme veľmi radi, že sa po rokoch do Chymu opäť vrátil Svätý Mikuláš. Neprišiel s prázdnyimi rukami, ale všetkým dobrým deťom priniesol sladké prekvapenie.

Bolo zasnežené nedeľné popoludnie, deti a ich rodičia sa postupne schádzali v kultúrnom dome v Chyme. Kým sa čakalo na príchod Mikuláša, deti pracovali ako včeličky. Venovali sa výrobe Vianočných ozdôb a zdobeniu perníkov.

Vyvrcholením slávnostného popoludnia bol príchod Mikuláša, ktorého ako prvý privítal pán starosta Ing. Roland Vinter.

Mikuláš detičky prekvapil, postupne sa ale osmelili a nakoniec sa našli aj také, ktoré prišli a zarecitovali básničku, niektoré dokonca

zaspievali Vianočné pesničky alebo tradičnú maďarskú ľudovku.

Po peknom programe sa Mikuláš na tento rok rozlúčil, ale dúfame a veríme, že sa z tejto milej akcie stane tradícia, ktorá bude prinášať detičkám radosť aj ďalšie roky. Toto želanie vyslovili aj rodičia, ktorí boli radi, že sa po dlhšej dobe majú možnosť stretnúť v príjemnej spoločnosti.

Týmto by sme v mene poslancov obce Chym chceli poďakovať všetkým deťom a ich rodičom, ktorí nás poctili svojou účasťou a všetkým, ktorí sa podieľali na príprave Mikulášskeho popoludnia v Chyme.

**Autor: Ing. Dávid Krózser,
Ing. Eva Petriková**

Zdobenie vianočného stromčeka vo Vyšnom Lánci

Usporiadať a zorganizovať adventné podujatie pre občanov časti Vyšný Lánec, takýto cieľ si stanovili ich poslanci a túto myšlienku sa im podarilo aj zrealizovať vďaka podpore obecného úradu a sponzorom.

V sobotu 10.12.2022 popoludní vo Vyšnom Lánci rozvoniavala kapustnica a na blížiacie sa sviatky upozorňoval už aj vianočný stromček, ktorý vyzdobili aj za pomoci detí. Tie, ale neskôr najviac potešil Mikuláš so svojimi balíčkami. Milá pozornosť sa ušla aj dôchodcom, ktorí dostali balíček s medovníčkami.

Nakoľko sa v období pandémie podobné akcie nemohli organizovať, ohlasy účastníkov potvrdzujú, že takéto stretávanie sa je veľmi príjemné. Veľká vďaka patrí účastníkom a v neposlednom rade ďakujeme všetkým, ktorí akoukoľvek formou pomohli usporiadať toto podujatie.

**Autor: Beáta Karaffová,
Ing. Gabriel Vinter
Foto: S. Karaffa**

Mikulášsváró Hímiben

2022 december 12.

Kis falunkba jó pár év várakozás után ismét ellátogatott a Téliapó. És bizony nem jött üres kézzel, de minden jó gyereknek hozott egy kis meglepetést.

Egy havas vasárnapi délutánon a gyerekek és szülei igyekeztek a hími kultúrház felé. Amíg a Téliapó érkezésére vártak szorgosan készítették a karácsonyfadíszeket és mézeskalácsot díszítették.

A Téliapót az ajtóban a polgármester Ing. Roland Vinter fogadta. A gyerekek először megszeppentek, de akadtak olyanok is, akik bátran kiálltak verseltek és daloltak. Felcsendültek karácsonyi dalok és egyéb kedvencek is mint Sárگا a csikó...

Ez után a kellemes délutáni program után a Téliapó abban a hitben köszönt el a gyerektől, hogy ez egy szép hagyomány kezdete és jövőre is visszavárják majd.

A hími képviselők szeretnénk megköszönni minden jelenlevőnek, hogy megtisztelték őket jelenlétükkel és mindenkinek, aki kivette a részét abban, hogy ez a Mikulášsváró ilyen örömteli eseménynek sikerült.

Fordítás: Ing. Eva Petriková

Karácsonyfadíszítés Felsőláncon

Egy kellemes adventi délutánt szervezni Felsőlác lakosainak, ezt az célt tűzték ki maguk elé az újonnan választott felsőlánci képviselők. A Polgármesteri hivatalnak és a támogatóknak köszönhetően, ezt az elképzelést meg is tudták valósítani.

Szombaton 2022 december 10.-én a káposztaleves és a karácsonyfadíszítés, amiben főleg a gyerekek vették ki a részüket, mind a Karácsony közeledtét idézték elő. A Téliapó sem hiányozhatott, aki megajándékozott minden kisgyereket és még a nyugdíjasokra is gondolt, akik egy kis csomag mézeskaláccsal térhettek haza.

A rendezvénynek jó pár korlátozásokkal teli év után minden lakos nagyon örült. Köszönet illet minden résztvevőt, és főképpen azokat, akik bármi módon hozzájárultak ennek a délutánnak a megszervezéséhez.

**Szerkesztette: Beáta Karaffová,
Ing. Gabriel Vinter, Fotó: S. Karaffa
Fordítás: Ing. Eva Petriková**